

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

HORATII TVRSELLINI
E SOCIETATE IESV
LAURETANAE HISTORIAE
LIBER PRIMVS.

P R Æ F A T I O.

DIS Lauretanæ historiam, à multis inchoatam magis, quam perfectam, à plerisque avidè expetitam, iam diu molior ad nostram ætatem à primordio evolvere. Utinam, ut spissum opus, & operosum fuit, ita operæpretium fecerim. Quippe omnia ferme, quæ siue Laureti, siue Recineti, seu Romæ, alibive extat eius rei monumenta quam diligentissime conquisiui. Ex his quæcunque ad rem pertinere videbantur, ita decerpfi, digessique, ut iustum corpus efficerent. Et suscepti operis curam grauiorem fecit cura successus. Namque rem aggredienti nec parvæ, nec paucæ dictu res occurrerant, quæ animum sollicitarent, & à proposito deterrent meum. Primum augustissimi huius sacelli origines adeo mirabiles, inusitataeque sunt; ut penè incredibiles videri possint, si humanis rationibus consilia diuina pensentur. Deinde maiorum nostrorum in talibus rebus memoriæ prodendis, incuria bonam subtrahebat materiæ partem. Arrogantiæ porro esse videbatur, in re à pluribus non cõtemnendis scriptoribus parum feliciter tentata, euentum sperare meliorem. Postremo meæ tenuitatis conscius verebar, ne tanti operis molem maiore animo, quam consi-

A lio

P R A E F A T I O .

lio suscepisse existimarer . Præsertim cum ea narrare aggrederer , quæ quia fidem propemodum excederent , differendo fierent minora vero . Itaque timendum videbatur , ne summæ sanctissimi templi famæ detraherem aliquid potius , quam adderem , & superuacaneo labore nihil aliud , nisi reprehensionem prudentium quærerem . Cæterum , vt me collegi ; creuerunt animi , difficultatesque cesserunt . Res enim quamuis admirabilis , & antea inaudita ; vsque eo tamen certa iam , explorataque habetur ; vt de ea ambigere , ac dubitare sit nefas . Quippe summa cum fide à maioribus , velut per manus accepta deinceps traditur posteris . Nec Illyricis , Recinerensibusque monumentis solum ; sed historicorum quoque , Romanorumque Pontificum autoritate nixa est . Ad hæc vetustam fidem constans tot ætatum consensus , concursusque omnium gentium adfirmavit . Porrò loci religionem incredibilis tum votorum copia , tum donorum opulentia insignem facit . Nec vetera magis , quam noua quotidie illustant miracula . Vt de tam testata , explorataque re addubitare non possit , nisi qui , aut de diuina vi , ac providentia dubitare velit ; aut eximere ex hominum genere humanam fidem . Enimuero si templi Deiparæ incunabulis , Deique conceptu inclyti primordia longe augustiora cæteris enarremus ; haud minus propenso animo cunctæ gentes præcipuum eius decus probare debent , quàm præcipuum auxilium probant . Etsi autem maiorum indigentia multarum nobis rerum adimit copiam ; non tamen summæ rerum adimit facultatem . Namque illi minorum incuriosi sedulos se in maioribus præbuere . Itaque si meum hoc quaecunque munus B. Mariæ cordi fuerit , vt spero ; haud sane diffido , cætera mihi in procliui , atque in expedito fore . Maria fauente nihil non prospere cedit . Quod si forte , aut rei magnitudini pene incredibile , aut expectationi doctorum hominum noster hic minus responderit labor ; me certè iuuabit memoriæ tam insignis
mira-

miraculi, Deiparæ Virginis gloriæ, humani generis tutelæ, denique accensis piorum studijs consultum pro mea virili parte voluisse. Cæterum nisi me suscepti operis amor fallit, non facile alia historia est, aut miraculis clarior, aut exemplis ditior, aut vsu frequentior, aut iucundior fructu. Hic quippe varium, ac multiplex Virginis Lauretanæ præsidium: hic præsentem eius in periculis cuiusque generis opem: hic omnium ferme exemplorum documenta in illustri monumento proposita intueri licet. Vnde tibi, familiæ, ciuitati tuæ, pro varietate temporū, quod ex vsu futurum sit, petas. Ac mihi quidem ingens diuinæ beneuolentiæ pignus habere videtur Italia, cui tale, tantumque donum inde vsque à Galilæa diuinitus est transmissum: vt dubijs in rebus confidat, nunquam sibi eius tutelam defuturam, cuius prædem, vademque à Deo habeat natalem domum. Super hæc tantam Deus mortalium animis inspirauit huius loci religionem; vt quicumque ad Lauretanam Aedem accedunt, non tam ad ædem Virginis, quam ad ipsam Virginem adire sibi videantur. Et sane hic Deus, Deique mater miro quodam modo præsentiam suam declarant. Hinc diuinus ille omnium pectoribus incutitur horror ad sacrosanctæ Domus ingressum: hinc illud abeuntibus iniicitur eius reuifendæ desiderium: hinc nobilis illa perditarum profligatarumque mentium in diuersa mutatio. Quæ quidem perpetua Aedis Lauretanæ miracula ita euidentia sunt; vt etiamsi deessent alia, quibus abundat, cuius facerent diuinæ præsentiam fidem. Adeo nemo est, quamuis sceleratus, ac perditus, qui si Lauretum adeat, non Deum cum matre in materno domicilio præsentem adesse sentiat. Est autem hoc præcipuum, ac proprium templi Lauretani, vt eius religio, ac sanctitas quotidie magis efflorescat. Id adeo vel ex celeberrimarum ædium B. Virginis, aliorumque Diuorum comparatione facile apparet. Namque illarum celebritatem, cultumque, cum aliquandiu viguerit, pau-

latim deflorescere videmus : huius vero maiestatem, quod altissimis sit defixa radicibus, cernimus per tot iam saecula, auctiorem in dies fieri, augustioremque. Sed iam aspirante Deo, Deiparaque, quorum totum hoc opus est, quorumque ope maxime nitimur, rem ipsam ordiamur. Quam quidem eisdem illis fauentibus, non tam scribenti grauem, quam salubrem legenti, ac frugiferam spero futuram. Verum, & si Lauretanae historiae origo haud ferme supra trecentimum annum repetatur; altius tamen arcessenda necessario est; quod tota res à capite, ac fonte liquidius fluat.

*B. Mariae Domus ingenti honore in Galilæa colitur,
dum Christi fides in Palestina
viget. Cap. I.*

B. Virginis
Domus ab
Apost. con-
secrata.
Anna. Flum.
apud Angel.

NAtalem B. Virginis domum Galilæa Syriae regio olim habuit. Ibi in oppido Nazaretho illa genita, & educata est. Inibi ab ipsa æternus Deus Angelo prænunciante conceptus: & salutaria mortalibus Dei, ac Deiparae vestigia impressa. Nec loci sanctitas, aut ignota pijs hominibus, aut neglecta vnquam fuit. Omnium primum satis constat, eam magnum semper nomen, venerationeque apud Christianos habuisse: et eius venerationis aucthores ipsos fuisse Apostolos: ab his quippe Virginalem domum, seu prodendæ posteris memoriæ, seu Christianæ religionis augendæ studio, rite consecratam. Ex eo igitur tempore, & ipsi Apostoli ingenti eam honore coluerunt, & ab alijs pari religione cultam voluerunt. Apostolorum inde authoritas apud posteros valuit. Cæteraque deinceps ætates certatim cælestis reginæ incunabula, Deique concepti vestigia celebrarunt qua dignum erat religione cultuque. Itaque anno post Christum natum circiter CCC.

(quo